

Κυριαρχία, Έλεγχος και η Δοκιμασία της Ευρώπης στη Μεσόγειο | ΕΛΙΣΜΕ, 4/5/26

I. Η Τουρκική Περίμετρος

Αντιστράτηγε Μπαλτζώη, μέλη του ΕΛΙΣΜΕ, διακεκριμένοι αξιωματικοί, διπλωμάτες, μελετητές, φίλοι,

Είναι προνόμιο να μιλώ μαζί σας εδώ στην Αθήνα, στο Ελληνικό Ινστιτούτο Στρατηγικών Μελετών. Ινστιτούτα όπως το ΕΛΙΣΜΕ έχουν σημασία γιατί τα σοβαρά έθνη χρειάζονται αίθουσες όπου η στρατηγική δεν εκτελείται για τις κάμερες, αλλά εξετάζεται πριν κινηθεί η ισχύς. Ούτε λαμβάνω ελαφρά αυτή την ομιλία. Οδός 28ης Οκτωβρίου. Ορισμένες διευθύνσεις είναι διοικητικές. Αυτή δεν είναι. Για την Ελλάδα, η 28η Οκτωβρίου δεν είναι μόνο μια ημερομηνία. Είναι ένα εθνικό αντανάκλαστικό. Η μνήμη μιας στιγμής που ζητήθηκε από ένα έθνος να παραδώσει στρατηγικό έδαφος, και απάντησε πριν η ιστορία αποφασίσει αν αυτή η απάντηση ήταν ασφαλής. Το «Όχι» δεν ήταν ρητορική. Ήταν απόφαση. Γι' αυτό η Αθήνα έχει σημασία. Εδώ, τα σύμβολα εξακολουθούν να φέρουν στρατηγικό βάρος.

Η Ελλάδα κατανοεί κάτι που πολλοί στην Ευρώπη μόλις τώρα αρχίζουν να ανακαλύπτουν ξανά: Η ιστορία δεν είναι πίσω μας. Είναι κάτω από εμάς. Κάτω από τη θάλασσα. Μέσα στα σύνορα. Ενσωματωμένη σε νησιά, βάσεις, διαδρόμους, λιμάνια, αγωγούς, αεροδρόμια και στη μνήμη. Και όταν η ιστορία κινείται, δεν το ανακοινώνει πάντα. Ο Ποσειδώνας δεν ζητά άδεια πριν μετακινήσει τη θάλασσα. Δεν προειδοποιεί τους αλαζόνες. Δεν σέβεται χάρτες που σχεδιάστηκαν από ανθρώπους που ξέχασαν τη δύναμη κάτω από αυτούς. Κινείται. Και όταν κινείται, η θάλασσα θυμάται.

Σήμερα, η Ανατολική Μεσόγειος δεν είναι ήρεμη. Κινείται. Όχι μόνο μέσω πολέμου, κατοχής ή προσάρτησης. Συχνά, κινείται μέσω της ασάφειας. Μια νομική αξίωση. Μια ναυτική ανάπτυξη. Ένα προσωρινό σύστημα που γίνεται μόνιμο. Μια συμφωνία για λιμάνι. Ένα θαλάσσιο μνημόνιο. Μια πολιτική πυρηνική εγκατάσταση. Ένας διάδρομος για drones. Ένα μαχητικό αεροσκάφος που αναπτύχθηκε προσωρινά. Μια διαδρομή φυσικού αερίου. Μια διαδρομή καλωδίου. Ένας μεσολαβητής που γίνεται θυρωρός. Ένα προς ένα, το καθένα φαίνεται διαχειρίσιμο. Μαζί, σχηματίζουν μια περίμετρο. Αυτή η περίμετρος δεν είναι μεταφορά. Είναι ένα σύστημα.

Το λάθος είναι να το διαβάζουμε μέσα από ξεχωριστούς φακέλους: Αιγαίο, Κύπρος, Λιβύη, Συρία, Χαμάς, Σομαλία, Μαύρη Θάλασσα, Βόσπορος, Άκκουγιου, F-16, F-35, ενέργεια, μετανάστευση και διαμεσολάβηση. Η γραφειοκρατία διαχωρίζει. Η στρατηγική ενοποιεί. Και η Τουρκία ενοποιεί. Αυτό που φαίνεται από τις Βρυξέλλες ως μια σειρά εντάσεων, φαίνεται από την Αθήνα, τη Λευκωσία και την Ιερουσαλήμ ως ένα λειτουργικό σύστημα: η τουρκική περίμετρος.

Μια περίμετρος δεν είναι σύνορο. Ένα σύνορο χωρίζει. Μια περίμετρος περιβάλλει. Ένα σύνορο λέει: αυτό είναι δικό μου. Μια περίμετρος λέει: η κίνησή σου εξαρτάται από εμένα. Αυτή είναι η διαφορά.

- Το Αιγαίο δεν είναι μια διαφορά. Είναι μια αρένα πίεσης.
- Η Κύπρος δεν είναι παγωμένη. Είναι προκεχωρημένο βάθος.
- Η Λιβύη δεν είναι ένας διπλωματικός φάκελος. Είναι ένας διάδρομος σχεδιασμένος πάνω στη θάλασσα.
- Ο Βόσπορος δεν είναι απλώς ένα στενό. Είναι ένα όργανο φύλαξης πύλης.
- Το Άκκουγιου δεν είναι απλώς ένας σταθμός παραγωγής ενέργειας. Είναι στρατηγική εξάρτηση στη μεσογειακή ακτή.

- Το F-16 δεν είναι προμήθεια. Είναι έλεγχος κλιμάκωσης.
- Το F-35 δεν είναι τεχνολογία. Είναι το αν η συμμαχία εξακολουθεί να κατανοεί τις συνέπειες των δικών της δυνατοτήτων.
- Και η Χαμάς δεν είναι μόνο παλαιστινιακή. Είναι μέρος ενός περιφερειακού οικοσυστήματος στο οποίο η μόνιμη αστάθεια δημιουργεί μοχλό πίεσης.

Κάθε κίνηση έχει μια τεχνική εξήγηση. Κάθε ανάπτυξη έχει ένα αμυντικό αφήγημα. Κάθε απειλή είναι τυλιγμένη στην κυριαρχία. Κάθε ασάφεια ονομάζεται διάλογος. Μαζί, γίνονται δόγμα. Η Τουρκία χτίζει κλιμακωτούς μοχλούς πίεσης πάνω στην κίνηση των άλλων. Στη θάλασσα. Στον αέρα. Μέσω του δικαίου. Μέσω της ενέργειας. Μέσω της μετανάστευσης. Μέσω της διαμεσολάβησης. Μέσω της συμμαχικής διαδικασίας. Μέσω ανεπίλυτων συγκρούσεων. Αυτή δεν είναι κανονική διπλωματία. Ένας κανονικός σύμμαχος μειώνει την αβεβαιότητα. Η Τουρκία την παράγει. Ένας κανονικός σύμμαχος αποσαφηνίζει τις δεσμεύσεις. Η Τουρκία εργαλειοποιεί την ασάφεια. Η Τουρκία δεν έμεινε εκτός UNCLOS τυχαία. Έμεινε εκτός γιατί η ελευθερία δράσης είναι ισχύς. Η κοινοβουλευτική απειλή του 1995 κατά της ελληνικής επέκτασης των χωρικών υδάτων δεν ήταν μια παλιά χειρονομία. Παραμένει ένα στρατηγικό εργαλείο. Ο διάλογος συνεχίζεται. Η πολεμική απειλή παραμένει. Καμία αντίφαση. Μέθοδος. Προσέγγιση της γραμμής. Αμφισβήτηση της γραμμής. Κανονικοποίηση της αμφισβήτησης. Δημιουργία κόπωσης. Αφήστε την Ευρώπη να επιλέξει την ηρεμία αντί της σαφήνειας. Μετά μετακινήστε τη γραμμή. Η Ευρώπη διαχωρίζει αυτό που η Τουρκία ενοποιεί. Αυτή είναι η αδυναμία της Ευρώπης. Η Άγκυρα κατανοεί ότι οι υφαλοκρηπίδες, τα στενά, τα νησιά, οι βάσεις, τα λιμάνια, τα drones, οι μετανάστες, οι ενεργειακές διαδρομές, οι ένοπλες φατρίες και οι νομικές διαφορές είναι ένα χαρτοφυλάκιο. Ένα χαρτοφυλάκιο πίεσης. Και η πίεση, υπομονετικά ασκούμενη, γίνεται ρουτίνα.

Το τελικό σημείο δεν είναι απαραίτητα ο ανοιχτός πόλεμος. Είναι κάτι πιο χρήσιμο: μια περιοχή όπου κάθε δρώντας πρέπει να υπολογίζει την Τουρκία πριν κινηθεί. Η Ελλάδα πριν επεκταθεί. Η Κύπρος πριν τρυπήσει. Το Ισραήλ πριν συνδεθεί. Η Ευρώπη πριν επιβάλει κυρώσεις. Το ΝΑΤΟ πριν αναπτυχθεί. Αυτό δεν είναι εταιρική σχέση. Αυτό είναι εξαρτημένη κυριαρχία. Και η εξαρτημένη κυριαρχία δεν είναι κυριαρχία. Είναι άδεια.

Για την Ιερουσαλήμ, αυτό είναι επιχειρησιακό. Το Ισραήλ χαρτογραφεί τροχιές. Το Αιγαίο διαβάζεται ως πρόθεση σε κίνηση. Η Βόρεια Κύπρος ως προκεχωρημένο βάθος επιχειρήσεων. Η Λιβύη ως θαλάσσια διαταραχή. Ο Βόσπορος ως ελεγχόμενη πρόσβαση. Το Άκκουγιου ως στρατηγική έκθεση. Το Κέρας της Αφρικής ως εμβέλεια. Η Χαμάς ως επικάλυψη μεταξύ ιδεολογίας, χρηματοδότησης, προστασίας και περιφερειακού μοχλού πίεσης. Τίποτα δεν είναι στεγανοποιημένο. Η περίμετρος χαρτογραφείται. Παρακολουθείται. Μοντελοποιείται.

Η απουσία κοινών χερσαίων συνόρων δεν δημιουργεί απόσταση. Εξαλείφει την ψευδαίσθηση. Αυτό δεν καθιστά την Τουρκία εχθρό σε κάθε πλαίσιο. Καθιστά την παλιά κατηγορία του κανονικού συμμάχου ξεπερασμένη. Ένα κράτος που χρησιμοποιεί την ιδιότητα του μέλους της συμμαχίας ως κάλυμμα για στρατηγική ασάφεια είναι δομικά επικίνδυνο. Ένα κράτος που μετατρέπει τις ανεπίλυτες συγκρούσεις σε χώρο δράσης μετατρέπει την αταξία σε δόγμα. Ένα κράτος που κάνει τους άλλους να εξαρτώνται από την άδειά του επιζητά δικαίωμα βέτο πάνω στην κυριαρχία.

Μέχρι να ολοκληρωθεί η περίμετρος, η αντίδραση γίνεται διαπραγματεύση. Και η διαπραγματεύση λαμβάνει χώρα μέσα στον χάρτη που κάποιος άλλος έχει ήδη σχεδιάσει. Γι' αυτό το Αιγαίο έχει σημασία πολύ πέρα από το Αιγαίο. Από την Ιερουσαλήμ, δεν είναι ένας καβγάς για τα νησιά. Είναι το σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης της Ευρώπης. Όχι επειδή προβλέπει πόλεμο. Επειδή εκθέτει τη μέθοδο. Έτσι αλλάζουν οι χάρτες χωρίς επίσημη παράδοση. Η Ευρώπη έχει δόγματα κατά της εισβολής. Κυρώσεις μετά από καταστροφή. Γλώσσα για παραβιάσεις. Αλλά δεν έχει ακόμη αντανakλαστικό κατά της διάβρωσης. Και η διάβρωση είναι η μέθοδος.

II. Η Κύπρος Είναι Κατεχόμενη Υποδομή

Η Κύπρος πρέπει να συζητηθεί ξεκάθαρα. Η Κύπρος δεν είναι μια παγωμένη σύγκρουση. Αυτή η φράση είναι μια από τις πιο επικίνδυνες φαντασιώσεις στην ευρωπαϊκή διπλωματία. Οι παγωμένες συγκρούσεις δεν χτίζουν διαδρόμους προσγείωσης, δεν φιλοξενούν οπλισμένα drones, δεν επεκτείνουν φακέλους πληγμάτων, δεν αναπτύσσουν κόμβους SIGINT, ούτε μετατρέπουν λιμάνια, πανεπιστήμια, καζίνο και αεροδρόμια σε κανάλια χρηματοδότησης, διαφθοράς, επιρροής και κάλυψης. Μια παγωμένη σύγκρουση δεν γίνεται αεροπλανοφόρο. Ο κατεχόμενος βορράς της Κύπρου είναι το αβύθιστο αεροπλανοφόρο της Τουρκίας μέσα στον χώρο ασφαλείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και η Ευρώπη έμαθε να ζει με αυτό. Αυτό είναι το σκάνδαλο. Όχι μόνο η κατοχή. Η προσαρμογή.

Η Άγκυρα δεν αντιμετωπίζει τη βόρεια Κύπρο ως διαφορά. Την αντιμετωπίζει ως βάθος. Προκεχωρημένο βάθος. Στρατιωτικό βάθος. Βάθος πληροφοριών. Πολιτικό βάθος. Ψυχολογικό βάθος. Από το Λευκόνοικο, τα μη επανδρωμένα συστήματα επεκτείνουν την εμβέλεια. Από την οροσειρά της Κερύνειας, η κατασκοπεία σημάτων μετατρέπει την Κύπρο, το Ισραήλ και τμήματα της Ανατολικής Μεσογείου σε γυάλινο σπίτι. Από την ακτή, η τουρκική λογική πληγμάτων απειλεί ναυτιλιακές οδούς, πλατφόρμες φυσικού αερίου, καλώδια, διασυνδέσεις και τον μελλοντικό διάδρομο μεταξύ Ασίας και Ευρώπης.

Το ψευδοκράτος δεν είναι μόνο μια πολιτική φαντασία. Είναι ένα κέλυφος. Ένα κέλυφος κάτω από το οποίο η στρατιωτική στάση ωριμάζει, η τουρκική παρουσία γίνεται ρουτίνα, η παράνομη πραγματικότητα γίνεται διοίκηση, και η Ευρώπη ξεχνά ότι αυτό που αποκαλεί ανεπίλυτο χρησιμοποιείται ήδη. Έτσι επιβιώνουν οι κατοχές. Όχι μόνο μέσω της βίας. Μέσω της κανονικοποίησης. Μέσω της κόπωσης. Μέσω συνεδρίων. Μέσω ευφημισμών. Μέσω της ευγενικής φαντασίας ότι αν συνεχίσουμε να αποκαλούμε κάτι παγωμένο, δεν απαιτείται να αντιμετωπίσουμε το γεγονός ότι κινείται. Αλλά κινείται.

Κάθε βελτίωση διαδρόμου προσγείωσης, ανάπτυξη drone, κόμβος πληροφοριών, φάκελος πυραύλων, χρηματοπιστωτικό δίκτυο και εκστρατεία προπαγάνδας που προστατεύεται από την κατοχή, την κινεί. Η Τουρκία κατηγορεί άλλους ότι ελέγχουν την Κύπρο ενώ διατηρεί στρατιωτική κατοχή σε κυπριακό έδαφος. Κατηγορεί το Ισραήλ και την Ελλάδα ότι μετατρέπουν την Κύπρο σε πλατφόρμα, ενώ πέρασε δεκαετίες μετατρέποντας τον κατεχόμενο βορρά σε ακριβώς αυτό. Ο κατακτητής αποκαλεί την αμυντική συνεργασία κατοχή. Το κράτος που στρατιωτικοποίησε τον βορρά αποκαλεί τη νόμιμη εταιρική σχέση απειλή. Και όταν εκτίθεται, δεν αντικρούει. Εκρήγνυται. Αυτό δεν είναι αυτοπεποίθηση. Είναι έκθεση.

Όταν ένα ψευδοκράτος πρέπει να ηρεμήσει το κοινό του, όταν τα τουρκικά μέσα ενημέρωσης επαναλαμβάνουν το ίδιο σενάριο, όταν οι αρχιτέκτονες της Γαλάζιας Πατρίδας απαντούν, και όταν τα ιδρύματα πληροφοριών μελετούν σενάρια που δημόσια χλευάζουν, η αποτροπή έχει ήδη εισέλθει στην αίθουσα όπου λαμβάνονται οι αποφάσεις. Αυτή είναι η αποτροπή μέσω της σαφήνειας. Βλέπουμε τι χτίζετε. Καταλαβαίνουμε τι σημαίνει. Και δεν θα επιτρέψουμε στην ασάφεια να γίνει έκπληξη.

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο το Ισραήλ πρέπει να κοιτάξει τη βόρεια Κύπρο. Όχι επειδή το Ισραήλ αναζητά ένα νέο μέτωπο. Δεν το κάνει. Η Ελλάδα δεν το κάνει. Η Κύπρος δεν το κάνει. Αλλά επειδή υπάρχει ήδη ένα όνομα για τη στιγμή κατά την οποία ο κατεχόμενος βορράς παύει να αντιμετωπίζεται ως μια ανεπίλυτη πληγή και γίνεται πλατφόρμα απειλής. Η Οργή του Ποσειδώνα. Ένα στρατιωτικό πλαίσιο έκτακτης ανάγκης χτισμένο γύρω από έναν σκοπό: την απελευθέρωση της βόρειας Κύπρου, το τέλος της τουρκικής κατοχής και την επανένωση του νησιού υπό τη διεθνώς αναγνωρισμένη κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας. Όχι ως κάλεσμα για πόλεμο. Ως δόγμα συνεπειών.

Αν η κατεχόμενη γη γίνει πλατφόρμα απειλής, η απάντηση δεν θα έρθει μόνο από έναν τομέα. Θα έρθει από τη θάλασσα. Θα έρθει από τον αέρα. Και, αν απαιτηθεί, θα έρθει στην ξηρά. Η κατοχή δεν μπορεί να μετατραπεί σε ασυλία. Περιουσιακά στοιχεία που χτίστηκαν για να

προβάλλουν πίεση από κατεχόμενα εδάφη μπορούν να γίνουν παθητικό μόλις ξεπεραστούν οι κόκκινες γραμμές. Πρόσθετα πυραυλικά συστήματα μεγάλου βεληνεκούς. Παρατεταμένη ένοπλη δραστηριότητα UAV πάνω από διεθνείς ναυτιλιακές οδούς. Κυβερνοεπιθέσεις σε πολιτικές υποδομές. Η μετατροπή του κατεχόμενου βορρά σε άμεση πλατφόρμα κατά του Ισραήλ, της Κύπρου, της Ελλάδας ή της ευρωπαϊκής συνδεσιμότητας. Αυτές δεν είναι συμβολικές κινήσεις. Θα μετέτρεπαν το νησί από ανεπίλυτη κατοχή σε ενεργή αρχιτεκτονική απειλής. Κανένα σοβαρό κράτος δεν μπορεί να αγνοήσει την αρχιτεκτονική απειλής επειδή η διπλωματία την αποκαλεί ακόμα παγωμένη.

Αυτό είναι το μάθημα της Κύπρου. Όταν ο νόμος δεν εφαρμόζεται, η παράνομη πραγματικότητα γίνεται υποδομή. Όταν η υποδομή στρατιωτικοποιείται, γίνεται στάση. Όταν η στάση κανονικοποιείται, γίνεται δόγμα. Και όταν το δόγμα κάθεται σε κατεχόμενο ευρωπαϊκό έδαφος, η Ευρώπη δεν παρατηρεί πλέον μια σύγκρουση. Φιλοξενεί μια ευπάθεια. Μια κατοχή που γεννήθηκε το 1974 δεν θα διαρκέσει για πάντα επειδή η Ευρώπη τη συνήθισε. Η μονιμότητά της δεν είναι πεπρωμένο. Είναι πολιτική. Και η πολιτική μπορεί να αλλάξει. Ειρηνικά, αν η Άγκυρα είναι σοφή. Μέσω πίεσης, απομόνωσης και μιας νέας ισορροπίας δυνάμεων, αν η Άγκυρα δεν είναι.

Η Κύπρος έγινε ξανά ορατή. Η Οργή του Ποσειδώνα δεν απείλησε την Τουρκία με συναίσθημα. Την απείλησε με σαφήνεια. Είπε στην Άγκυρα: ο κατεχόμενος βορράς δεν κρύβεται πλέον πίσω από τον διπλωματικό ύπνο. Έχει εισέλθει στον στρατηγικό σχεδιασμό. Και μόλις γίνει ορατός, δεν μπορεί να γίνει αόρατος.

III. Άκκουγιου: Πριν Γίνει Στόχος, Γίνεται Απόδειξη

Τώρα στο Άκκουγιου. Η Τουρκία έχτισε έναν ρωσικό πυρηνικό θύλακα μέσα στο NATO και τον ονόμασε κυριαρχία. Η Ευρώπη είδε ενέργεια. Το NATO είδε υποδομή. Η Άγκυρα είδε κύρος. Η Μόσχα είδε έναν μοχλό. Το Άκκουγιου δεν είναι ένας κανονικός σταθμός παραγωγής ενέργειας. Είναι ρωσικά ελεγχόμενο από την κατασκευή μέχρι τα καύσιμα, τη συντήρηση, την εκπαίδευση και τη λειτουργία. Στη μεσογειακή ακτή της Τουρκίας. Μέσα στο NATO. Μέσα στον πιο εκτεθειμένο νότιο χώρο ασφαλείας της Ευρώπης. Πολιτικό δεν σημαίνει ουδέτερο. Ένας αντιδραστήρας είναι πολιτικός μόνο όσο η λειτουργία του παραμένει πολιτική. Αυτή είναι η γραμμή.

Το Άκκουγιου προστατεύεται όσο παράγει ηλεκτρική ενέργεια. Αν γίνει στρατιωτική συνέχεια, ρωσικό βάθος, υποστήριξη διοίκησης, θωράκιση ή μέρος μιας τουρκικής αλυσίδας απειλών, ο φάκελος αλλάζει. Τότε η δοκιμασία δεν είναι πλέον πώς ονομάζεται το Άκκουγιου. Η δοκιμασία είναι τι κάνει το Άκκουγιου. Η λειτουργία, όχι η ετικέτα, αποφασίζει την επόμενη φάση. Το Άκκουγιου δεν χρειάζεται να καταστραφεί για να αποτύχει. Μπορεί να στέκεται και πάλι να χάνει αξία. Να λειτουργεί και πάλι να χάνει την εμπιστοσύνη. Να συνδέει καλώδια και πάλι να χάνει την ασυλία. Να γίνει τσιμέντο χωρίς αυτοπεποίθηση. Κύρος χωρίς προστασία. Ένα μνημείο χωρίς κυριαρχία.

Η σύγχρονη εξουδετέρωση δεν ξεκινά με αεροσκάφη. Ξεκινά με την ταξινόμηση. Η ταξινόμηση φέρνει έκθεση σε κυρώσεις, ασφαλιστική αμφιβολία, ελέγχους εξαγωγών, κίνδυνο χρηματοδότησης, κυβερνο-εποπτεία, περιορισμούς καυσίμων και άρνηση της αλυσίδας εφοδιασμού. Ένα πυρηνικό περιουσιακό στοιχείο εξασθενεί τη στιγμή που οι άλλοι σταματούν να το αντιμετωπίζουν ως κανονικό. Το Ιράν δίδαξε αυτό το μάθημα. Η πυρηνική υποδομή δεν νικείται πάντα πρώτα από βόμβες. Μπορεί να επιβραδυνθεί από κώδικα, να παραλύσει από την αβεβαιότητα, να στραγγαλιστεί από τις αλυσίδες εφοδιασμού, να παγώσει από τη χρηματοδότηση, να καθυστερήσει από τους κανονισμούς και να εκτεθεί από τις πληροφορίες. Και όταν μια πολιτική ασπίδα γίνεται επιχειρησιακό κάλυμμα, η ασπίδα αρχίζει να ραγίζει. Κανένα σοβαρό κράτος δεν αντιμετωπίζει μια πυρηνική εγκατάσταση επιπόλαια. Αλλά κανένα σοβαρό κράτος δεν παρέχει μόνιμη ασυλία σε μια εγκατάσταση της οποίας η πολιτική ετικέτα

γίνεται κάλυμμα για στρατηγική χρήση. Η Άγκυρα θέλει ο κόσμος να βλέπει το Άκκουγιου ως ηλεκτρική ενέργεια. Αλλά ο ίδιος ο Ερντογάν άνοιξε την άλλη πόρτα. Απέρριψε έναν κόσμο όπου ορισμένα κράτη κατέχουν πυρηνικούς πυραύλους ενώ λέγεται στην Τουρκία ότι δεν μπορεί. Επέτρεψε στον εμπλουτισμό ουρανίου να εισέλθει στο κυριαρχικό λεξιλόγιο της Τουρκίας. Τοποθέτησε το παράπονο, την πυρηνική φιλοδοξία και τη στρατηγική εμβέλεια στην ίδια κυκλοφορία αίματος.

Το Άκκουγιου δεν κάθεται μόνο του. Κάθεται δίπλα στην ανάπτυξη πυραύλων, τις απειλές μεγάλου βεληνεκούς, τις δηλώσεις για την Αθήνα, τις απειλές εισόδου στο Ισραήλ όπως η Τουρκία εισήλθε στη Λιβύη και στο Ναγκόρνο Καραμπάχ, τη βόρεια Κύπρο και την τουρκική περίμετρο. Το Άκκουγιου δεν είναι τσιμέντο, στροβίλοι και ηλεκτρισμός. Το Άκκουγιου είναι ένας πυρηνικός φάκελος. Ρωσικός έλεγχος. Τουρκική φιλοδοξία. Συμμαχική ασάφεια. Μεσογειακή εγγύτητα. Πυραυλική κουλτούρα. Ένας φάκελος. Αν η Άγκυρα πιστεύει ότι η λέξη «πολιτικό» θα προστατεύει κάθε στρώμα αυτού του φακέλου για πάντα, κάνει λάθος υπολογισμό.

Το Άρθρο 5 δεν θα το λύσει αυτό για την Τουρκία. Το Άρθρο 5 δεν είναι ξόρκι. Είναι μια πολιτική κρίση. Απαιτεί αυτοπεποίθηση. Απαιτεί συναίνεση. Και η συναίνεση δεν σχηματίζεται εύκολα γύρω από μια ρωσικά ελεγχόμενη πυρηνική ευπάθεια που η Τουρκία έχτισε κατ' επιλογή. Η πρώτη ερώτηση του NATO δεν θα είναι: Ποιος έδρασε κατά της Τουρκίας; Η πρώτη ερώτηση θα είναι: Τι έγινε το Άκκουγιου; Γιατί ένα μέλος του NATO κάλεσε τη Μόσχα στο σύστημα φορτίου βάσης του; Γιατί δημιούργησε έναν ρωσικό κόμβο βέτο μέσα στον χώρο της Συμμαχίας; Γιατί μετέτρεψε την πολιτική υποδομή σε στρατηγική ασάφεια; Και γιατί η Συμμαχία πρέπει να προστατεύσει τις συνέπειες;

Αυτό είναι το Άρθρο 3 πριν από το Άρθρο 5. Ανθεκτικότητα πριν από την αλληλεγγύη.

Λογοδοσία πριν από την αυτοματοποίηση. Οι σύμμαχοι υπερασπίζονται την Τουρκία από την επιθετικότητα. Δεν υπερασπίζονται τον ρωσικό έλεγχο μέσα στην Τουρκία. Δεν εγγυώνται την πυρηνική ασάφεια υπό πολιτικό κάλυμμα. Δεν μετατρέπουν τον μοχλό πίεσης της Μόσχας σε βάρος του NATO. Αυτή είναι η πρόταση που η Άγκυρα δεν θέλει να ειπωθεί φωναχτά: Το Άκκουγιου είναι ασφαλές μόνο όσο είναι αβλαβές. Αν γίνει χρήσιμο σε μια αλυσίδα απειλών, γίνεται ευάλωτο σε μία. Το Άκκουγιου προοριζόταν να αποδείξει την ανεξαρτησία. Αποδεικνύει την εξάρτηση. Προοριζόταν να προβάλλει κύρος. Προβάλλει έκθεση. Προοριζόταν να περιπλέξει τους άλλους. Τώρα περιπλέκει την Τουρκία. Πριν το Άκκουγιου γίνει στόχος, γίνεται απόδειξη. Πριν πληγεί, απομονώνεται. Πριν απομονωθεί, κατονομάζεται. Και τώρα έχει κατονομαστεί.

IV. Η Γραμμή της Λιβύης: Η Φαντασία Δεν Πρέπει Να Γίνει Γεγονός

Το μνημόνιο θαλάσσιων ζωνών Τουρκίας-Λιβύης δεν είναι σύνορο. Είναι ένα όπλο που προσποιείται ότι είναι χάρτης. Δεν αφορά μόνο τη Λιβύη. Όχι μόνο την Ελλάδα. Όχι μόνο την Κρήτη. Αφορά το αν μια διχασμένη χώρα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον εξαναγκασμό τρίτων κρατών. Μια αδύναμη υπογραφή έγινε θαλάσσια αξίωση. Ένας εμφύλιος πόλεμος έγινε διάδρομος. Η εξάρτηση μιας φατρίας έγινε τουρκικός μοχλός πίεσης. Αυτή είναι η μέθοδος της Άγκυρας.

Διάσωση μιας φατρίας. Δημιουργία εξάρτησης. Απόσπαση μνημονίου. Σχεδιασμός γραμμής. Αποστολή σκαφών. Διεξαγωγή ερευνών. Υπογραφή συμβάσεων. Πρόσκληση εταιρειών. Μετά αποκαλέστε τη φαντασία κανονική. Η γραμμή είναι παράνομη στην ουσία της. Αλλά η Άγκυρα δεν τη χρειάζεται για να είναι νόμιμη. Τη χρειάζεται για να είναι χρήσιμη. Αρκετά χρήσιμη για να πιέσει την Ελλάδα. Να στριμώξει την Αίγυπτο. Να περιπλέξει το Ισραήλ. Να απειλήσει καλώδια, ενεργειακές διαδρομές, ναυτιλιακές οδούς και διαδρόμους Ασίας-Ευρώπης. Αρκετά χρήσιμη για να κάνει κάθε δρώντα να θέτει ένα τουρκικό ερώτημα πριν κινηθεί στη Μεσόγειο. Αυτός είναι ο στόχος. Όχι η ιδιοκτησία. Το βέτο.

Η Τουρκία δεν προσπαθεί να κερδίσει ένα νομικό επιχείρημα. Χτίζει γεγονότα πριν η Ευρώπη

χτίσει συνέπειες. Η Ευρώπη γράφει αντιρρήσεις. Η Τουρκία γράφει συντεταγμένες. Η Ευρώπη επικαλείται τον νόμο. Η Τουρκία στέλνει πλοία. Η Ευρώπη καθυστερεί. Η Τουρκία κανονικοποιεί. Έτσι η παρανομία γίνεται υποδομή. Η Λιβύη έδωσε στην Άγκυρα το υλικό: κατακερματισμένη εξουσία, μοχλός πίεσης μέσω της μετανάστευσης, ξένοι προστάτες και μια αμφισβητούμενη θάλασσα. Η Άγκυρα δεν υποστήριξε απλώς μια πλευρά. Μετέτρεψε τον κατακερματισμό της Λιβύης σε τουρκικό στρατηγικό βάθος.

Τώρα ρευστοποιεί τη φαντασία. Ενεργειακές συμφωνίες. Σεισμικές έρευνες. Ξένες εταιρείες. Ελαστικές λέξεις όπως «Μεσόγειος». Αυτό δεν είναι επιχείρηση. Είναι ξέπλυμα χάρτη. Μια παράνομη γραμμή που ξεπλένεται μέσω συμβάσεων. Εξαναγκασμός που ξεπλένεται μέσω της ενέργειας. Πίεση που ξεπλένεται μέσω του εμπορίου. Αν η γραμμή Τουρκίας-Λιβύη επιβιώσει πολιτικά, κάθε νησί γίνεται διαπραγματεύσιμο. Η Κρήτη γίνεται διαπραγματεύσιμη. Η Ρόδος γίνεται διαπραγματεύσιμη. Η Κύπρος γίνεται διαπραγματεύσιμη. Και μόλις τα νησιά μπορούν να μειωθούν από την πίεση, το δίκαιο της θάλασσας γίνεται ένα σημείωμα άδειας που εκδίδεται από το ισχυρότερο ναυτικό. Αυτό δεν μπορεί να σταθεί.

Για το Ισραήλ, αυτό δεν είναι ακαδημαϊκό. Το Ισραήλ ζει μέσω της θάλασσας: εμπόριο, φυσικό αέριο, ηλεκτρική ενέργεια, καλώδια, λιμάνια, αεροπορικές διαδρομές, ναυτική πρόσβαση και σύνδεση με την Ευρώπη. Το Ισραήλ δεν είναι νησί πολιτικά. Αλλά στρατηγικά, έχει νησιωτικές ευπάθειες. Αν η Τουρκία στενέψει τη Μεσόγειο, το Ισραήλ το νιώθει. Αν η Τουρκία πιέσει τον ελληνικό θαλάσσιο χώρο, το Ισραήλ το νιώθει. Αν η Τουρκία χρησιμοποιήσει τη Λιβύη για να αμφισβητήσει τις διαδρομές μεταξύ Ισραήλ, Κύπρου, Ελλάδας και Ευρώπης, το Ισραήλ το νιώθει. Ο στόχος δεν είναι μόνο η Αθήνα. Είναι η αρχιτεκτονική που συνδέει την Ιερουσαλήμ, τη Λευκωσία, την Αθήνα, το Κάιρο και την Ευρώπη.

Η ίδια λογική φτάνει στην Ερυθρά Θάλασσα. Όταν το Μπαμπ αλ Μαντέμπ γίνεται ασταθές, το Σουέζ εξασθενεί. Όταν το Σουέζ εξασθενεί, η Αίγυπτος αιμορραγεί. Όταν οι θαλάσσιες διαδρομές γίνονται αβέβαιες, η Τουρκία πλασάρει ξανά τον εαυτό της ως γέφυρα. Το Ισραήλ γνωρίζει αυτή τη γλώσσα. Το 1956, το κλείσιμο της θαλάσσιας πρόσβασης μέσω των Στενών του Τιράν βοήθησε στην παραγωγή της Επιχείρησης Καντές. Το 1967, όταν η Αίγυπτος έκλεισε ξανά τα Στενά του Τιράν, το Ισραήλ δεν αποδέχτηκε τον αργό θάνατο της νότιας θαλάσσιας οδού του. Ο αποκλεισμός μετέτρεψε την πίεση σε κατώφλι. Δίδαξε στην περιοχή έναν κανόνα που το Ισραήλ δεν ξέχασε ποτέ: όταν μια θαλάσσια αρτηρία κλείνει, η γεωγραφία γίνεται επιθετικότητα.

Μη χτίζετε μια τουρκική εκδοχή του Τιράν στην κεντρική Μεσόγειο. Μη μετατρέπετε τη Λιβύη σε χάρτη που θέτει όρους στην πρόσβαση του Ισραήλ στην Ευρώπη. Μη χρησιμοποιείτε την Ερυθρά Θάλασσα, τους Χούθι, την πίεση στο Σουέζ ή τη μεσογειακή φαντασία για να δοκιμάσετε αν το Ισραήλ εξακολουθεί να αντιμετωπίζει την ελευθερία της ναυσιπλοΐας ως στρατηγική κόκκινη γραμμή. Την αντιμετωπίζει. Από την κεντρική Μεσόγειο μέχρι την Ερυθρά Θάλασσα, η Άγκυρα θέλει να κάθεται στον διακόπτη. Να κάνει τη ναυτιλία να ζητά. Την ενέργεια να ζητά. Τα καλώδια να ζητούν. Την Ευρώπη να ζητά. Αυτό δεν είναι εταιρική σχέση. Είναι γεωγραφικός εκβιασμός. Και πρέπει να απαντηθεί με άρνηση.

Καμία αναγνώριση. Καμία ασφαλιστική κάλυψη. Καμία χρηματοδότηση. Καμία εμπορική κανονικοποίηση. Καμία ατιμωρησία ερευνών. Καμία νομιμότητα λιμανιού. Κανένα εφευρεμένο σύνορο που να διαμορφώνει το μέλλον της Μεσογείου. Η Μεσόγειος δεν είναι άδειο νερό. Είναι το λειτουργικό σύστημα της ευρωπαϊκής κυριαρχίας. Αν η Τουρκία εργαλειοποιήσει μια φανταστική γραμμή κατά μήκος της, αυτή η γραμμή δεν θα γίνει σύνορο. Θα γίνει απόδειξη. Απόδειξη εξαναγκασμού. Απόδειξη πρόθεσης. Απόδειξη ότι η τουρκική περίμετρος σχεδιάζεται πάνω στη θάλασσα. Η Τουρκία σχεδίασε φαντασία. Τώρα η περιοχή πρέπει να σχεδιάσει συνέπειες.

V. Όχι Δυτική Αεροπορική Ισχύς για Εξαναγκασμό

Η δυτική αεροπορική ισχύς δεν ήταν ποτέ μόνο τεχνολογία. Ήταν πειθαρχία. Ένα F-16 δεν ήταν μόνο ένα αεροσκάφος. Ήταν μια σχέση. Κανόνες. Εκπαίδευση. Συντήρηση. Διαλειτουργικότητα. Τελική χρήση. Συγκράτηση. Η Τουρκία δοκιμάζει αυτή την υπόθεση. Στο Αιγαίο. Πάνω από την Κύπρο. Στη Συρία. Στο Ιράκ. Στη Λιβύη. Στη Σομαλία. Και τώρα, πιο επικίνδυνα, στον κατεχόμενο βορρά της Κύπρου.

Όταν τουρκικά F-16 εμφανίζονται στο Μογκαντίσου, αυτό δεν είναι μόνο μια ανάπτυξη στη Σομαλία. Αποδεικνύει ότι τα μαχητικά αεροσκάφη αμερικανικής προέλευσης μπορούν να μετακινηθούν σε απομακρυσμένες αμφισβητούμενες αρένες υπό το πρόσχημα της αντιτρομοκρατίας. Όταν τα τουρκικά F-16 τοποθετούνται στη βόρεια Κύπρο, το ζήτημα σκληραίνει. Η Τουρκία προβάλλει δυτική αεροπορική ισχύ από κατεχόμενο ευρωπαϊκό έδαφος. Αεροπορική ισχύς που ξεπλένεται μέσω της κατοχής. Αυτό δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί ως κανονική δραστηριότητα της συμμαχίας.

Το ερώτημα για τα F-16 δεν είναι πλέον η παράδοση. Είναι η διατήρηση. Ένα μαχητικό αεροσκάφος δεν ζει μόνο με μέταλλο. Εξαρτάται από το λογισμικό, τους κινητήρες, τα ραντάρ, τα όπλα, τα δεδομένα αποστολής, τις αναβαθμίσεις, την εκπαίδευση, την πιστοποίηση, τα ανταλλακτικά και την πολιτική άδεια. Κάθε στρώμα είναι μοχλός πίεσης. Αν τα τουρκικά F-16 υπερασπίζονται τον εναέριο χώρο του NATO, η διατήρηση μπορεί να συνεχιστεί. Αν πιέζουν συμμάχους, παραβιάζουν τον εναέριο χώρο, εκφοβίζουν την Κύπρο, μεταβάλλουν την ισορροπία στην Ανατολική Μεσόγειο ή επεκτείνουν τον τουρκικό εξαναγκασμό στη Σομαλία και την Ερυθρά Θάλασσα, κάθε στρώμα πρέπει να γίνει υπό όρους. Αναβαθμίσεις. Όπλα. Λογισμικό. Ανταλλακτικά. Υποστήριξη. Πρόσβαση.

Αυτό δεν είναι τιμωρία. Είναι επιβολή. Μια συμμαχία που δεν μπορεί να ελέγξει τη χρήση των δικών της όπλων δεν είναι συμμαχία. Είναι ένας αποθηκάριος. Και το NATO δεν μπορεί να γίνει ο αποθηκάριος του τουρκικού εξαναγκασμού. Το ερώτημα για το F-35 είναι απλούστερο. Η Τουρκία δεν πρέπει να λάβει το F-35. Όχι καθυστέρηση. Άρνηση. Εκτός αν η στρατηγική συμπεριφορά της Τουρκίας αλλάξει πέρα από κάθε αναγνώριση. Ο S-400 ήταν η νομική σκανδάλη. Δεν ήταν ποτέ ολόκληρο το πρόβλημα. Το πρόβλημα είναι το δόγμα.

Ένα αεροσκάφος stealth στα χέρια ενός κράτους που πιέζει την Ελλάδα, κατέχει τη βόρεια Κύπρο, απειλεί το Ισραήλ, φιλοξενεί τη Χαμάς, συνεργάζεται με τη Ρωσία, επιχειρεί στη Λιβύη και τη Σομαλία, και αντιμετωπίζει την ασάφεια ως ισχύ, δεν είναι πώληση. Είναι μια κρίση εν αναμονή. Κανένας σοβαρός σχεδιαστής δεν πιστεύει ότι τα τουρκικά F-35 θα στρέφονταν κατά της Μόσχας. Κανένας σοβαρός σχεδιαστής δεν πιστεύει ότι θα στρέφονταν κατά της Τεχεράνης. Θα μετέβαλλαν την ισορροπία εκεί όπου η Τουρκία ασκεί ήδη πίεση: στο Αιγαίο, στην Κύπρο, στη Συρία, στην Ανατολική Μεσόγειο και, σε μια μελλοντική κρίση, στο Ισραήλ.

Αυτό δεν μπορεί να αφεθεί στην προσωπική χημεία. Οι προσωπικές διαβεβαιώσεις δεν είναι στρατηγική. Το «δεν θα το χρησιμοποιήσουν εναντίον σας» δεν είναι πολιτική. Είναι ένα στοίχημα. Και στην Ανατολική Μεσόγειο, το τζόγο με την αεροπορική ισχύ stealth είναι στρατηγική κακοτεχνία. Η απάντηση είναι σαφής: Όχι F-35 για την Τουρκία. Υπό όρους βιωσιμότητας των F-16. Καμία δυτική εφοδιαστική υποστήριξη για τον τουρκικό εξαναγκασμό. Αν η Άγκυρα θέλει αεροσκάφη της συμμαχίας, πρέπει να αποδεχτεί την πειθαρχία της συμμαχίας. Αν απορρίπτει την πειθαρχία, δεν πρέπει να περιμένει τα αεροσκάφη. Η δυτική αεροπορική ισχύς πρέπει να υπερασπίζεται την κυριαρχία. Δεν πρέπει να γίνει η μηχανή του τουρκικού εξαναγκασμού.

VI. Ο Άλλος Χάρτης

Ο κόσμος κατανοεί το κλείσιμο. Έναν αποκλεισμό. Νάρκες. Πολεμικά πλοία. Πυραύλους. Άρνηση διέλευσης. Γι' αυτό ο κόσμος κατανοεί το Ορμούζ. Αλλά το πραγματικό μάθημα του Ορμούζ δεν είναι το κλείσιμο. Είναι ο έλεγχος. Ένα σημείο ασφυξίας δεν χρειάζεται να κλείσει για να γίνει όπλο. Χρειάζεται μόνο να γίνει αβέβαιο. Έλεγχος, σειρά προτεραιότητας, πλοήγηση,

ασφάλιση, καθυστερήσεις, ασφάλιστρα κινδύνου και επιλεκτική προτεραιότητα. Τίποτα από αυτά δεν μοιάζει με πόλεμο. Όλα αυτά αλλάζουν την ισχύ.

Το Ορμούζ εξαναγκάζει με τη βία. Ο Βόσπορος μπορεί να εξαναγκάσει με τη διοίκηση. Αυτό είναι ακόμα πιο επικίνδυνο. Η διοίκηση φαίνεται κανονική μέχρι η ζημιά να εισέλθει ήδη στο σύστημα. Το Μοντρέ εγγυάται τη διέλευση. Αυτό είναι το νομικό στρώμα. Η ισχύς ζει στη ροή: χρονισμός, έλεγχος κυκλοφορίας, ειδοποίηση, παράθυρα ημέρας, όροι ασφάλισης και προτεραιότητα. Η Τουρκία δεν χρειάζεται να κλείσει τον Βόσπορο. Μπορεί να θέσει όρους. Και η διέλευση υπό όρους δεν είναι ελευθερία. Είναι εξάρτηση με γραφειοκρατία.

Αυτή είναι η τουρκική μέθοδος: Μην κλείνετε την πύλη. Καθίστε στη βαλβίδα. Μην παραβιάζετε τον κανόνα. Λυγίστε το περιβάλλον γύρω του. Μην ανακοινώνετε τον εξαναγκασμό. Διοικήστε τον. Έτσι σκέφτεται η Άγκυρα για τη Μαύρη Θάλασσα, την Ανατολική Μεσόγειο, την Ερυθρά Θάλασσα και την ευρασιατική συνδεσιμότητα. Ο Βόσπορος δεν είναι μόνο ένα στενό. Είναι μέρος μιας αναμέτρησης μεταξύ χαρτών.

Ένας χάρτης περνά μέσα από την Τουρκία: TurkStream, Βόσπορος, ο Μέσος Διάδρομος, η γραμμή Τουρκίας-Λιβύης, πίεση στην Ανατολική Μεσόγειο, αστάθεια στην Ερυθρά Θάλασσα. Αυτός είναι ένας χάρτης μοχλών πίεσης. Η Ευρώπη δέχεται ροή μέσω τουρκικών βαλβίδων. Ενέργεια. Διαμετακόμιση. Φορτίο. Πρόσβαση. Η πρωτοβουλία «Μία Ζώνη, Ένας Δρόμος» της Κίνας ακολουθεί το ίδιο ένστικτο. Διαφορετική σημαία. Ίδια ιεραρχία. Υποδομή που μοιάζει με συνδεσιμότητα αλλά παράγει εξάρτηση.

Ο Μέσος Διάδρομος πωλείται ως διαφοροποίηση. Αλλά αν καταλήγει σε τουρκικά ελεγχόμενες διεπαφές, δεν αφαιρεί την εξάρτηση. Μετακινεί τον θυρωρό. Αυτό δεν είναι κυριαρχία. Είναι εξωτερικά ανατεθειμένη ευπάθεια. Η απάντηση της Ευρώπης δεν μπορεί να είναι το παράπονο. Πρέπει να είναι ένας άλλος χάρτης. Αυτός ο χάρτης έχει ήδη όνομα: IMEC. Και στην ενέργεια, η βόρεια ραχοκοκαλιά του έχει όνομα: ο Κάθετος Διάδρομος. Αυτό δεν είναι γλώσσα συνόδου κορυφής. Είναι κυρίαρχη γεωγραφία. Ένας κυρίαρχος άξονας:

- Ινδία και Κόλπος προς το Ισραήλ.
- Ισραήλ και Κύπρος προς την Ελλάδα.
- Ελλάδα προς τα βόρεια μέσω του Κάθετου Διαδρόμου προς την Ευρώπη.

Μια μεσογειακή διαδρομή αγκυροβολημένη στον ευρωπαϊκό και εταιρικό χώρο. Όχι στον τουρκικό χώρο. Όχι στον ρωσικό χώρο. Όχι στον κινεζικό χώρο. Ο IMEC έχει σημασία γιατί παρακάμπτει τους θυρωρούς. Ο Κάθετος Διάδρομος έχει σημασία γιατί μετατρέπεται τη μεσογειακή κυριαρχία σε ηπειρωτική διανομή. Η λογική του EastMed και ο Κάθετος Διάδρομος είναι μια στρατηγική γραμμή: νότιος εφοδιασμός, βόρεια διανομή, μια απάντηση σε τρεις εξαρτήσεις: ρωσικός εφοδιασμός, τουρκική διαμεσολάβηση, κινεζική λογική διαδρόμων. Χωρίς αυτόν τον άξονα, η Ευρώπη παραμένει παγιδευμένη. Τα μόρια μπορεί να φτάσουν. Το φορτίο μπορεί να κινηθεί. Οι συμβάσεις μπορεί να υπογραφούν. Αλλά ο έλεγχος κάθεται αλλού. Και όποιος ελέγχει την πύλη, ελέγχει την πολιτική.

Η Ελλάδα δεν είναι περιφέρεια σε αυτή την ιστορία. Είναι ένα κράτος-πύλη. Η Κύπρος δεν είναι εμπόδιο. Είναι μια άγκυρα. Το Ισραήλ δεν είναι ένας εξωτερικός συμμετέχων. Είναι ένας παραγωγικός και στρατηγικός κόμβος. Μαζί, η Ελλάδα, η Κύπρος και το Ισραήλ είναι η ευρωπαϊκή ραχοκοκαλιά του άλλου χάρτη. Η Άγκυρα βλέπει την απειλή. Γι' αυτό πιέζει την Ανατολική Μεσόγειο. Γι' αυτό επιμένει ότι το ισραηλινό αέριο πρέπει να περάσει από την Τουρκία. Γι' αυτό προωθεί τον Μέσο Διάδρομο. Γι' αυτό η αστάθεια στην Ερυθρά Θάλασσα και η πίεση στο Σουέζ εξυπηρετούν τον μοχλό πίεσης της. Όταν η θάλασσα γίνεται αβέβαιη, η χερσαία εξάρτηση μέσω της Τουρκίας γίνεται πιο ελκυστική. Αυτό δεν είναι σύμπτωση. Είναι γεωμετρία. Και στη γεωπολιτική, η γεωμετρία γίνεται δόγμα.

Οι διάδρομοι δεν είναι υποδομή. Είναι κυριαρχία σε κίνηση. Αποφασίζουν ποιος κυβερνά την πρόσβαση, τιμολογεί την καθυστέρηση, διακόπτει, επαναδρομολογεί και θέτει βέτο χωρίς να λείπει βέτο. Αυτά είναι ανταγωνιστικά συστήματα. Το ένα θέτει όρους στην Ευρώπη. Το άλλο τη συνδέει. Το ένα μετατρέπεται τη γεωγραφία σε εκβιασμό. Το άλλο μετατρέπεται τη γεωγραφία σε κυριαρχία. Το ένα λέει: ρωτήστε την Άγκυρα. Το άλλο λέει: χτίστε γύρω από την Άγκυρα. Αυτή

είναι η επιλογή.

Το Πρωτόκολλο της Κωνσταντινούπολης δεν είναι μια συνθήκη. Είναι ένα στρατηγικό γεγονός. Ο Βόσπορος μπορεί να παραμείνει ανοιχτός κατά τον νόμο και πάλι να αποτύχει στην πράξη. Η Ευρώπη σχεδιάζει ήδη με αυτή τη λογική. Επαναδρομολογεί. Αποθηκεύει. Ασφαλίζει. Χτίζει αναχώματα. Ενισχύει τον Δούναβη. Ανυψώνει τις ελληνικές διαδρομές. Τώρα η Ευρώπη πρέπει να ολοκληρώσει το δόγμα. Η απάντηση σε έναν Βόσπορο υπό όρους δεν είναι η προσαρμογή. Είναι η αντικατάσταση της εξάρτησης. Η απάντηση στον Μέσο Διάδρομο δεν είναι το χειροκρότημα. Είναι ο IMEC. Η απάντηση στον εκβιασμό διαμετακόμισης δεν είναι η διπλωματία. Είναι ο Κάθετος Διάδρομος. Η απάντηση στο «Μία Ζώνη, Ένας Δρόμος» δεν είναι το παράπονο. Είναι η κυρίαρχη υποδομή.

Και η Άγκυρα θα πρέπει να το ακούσει αυτό ξεκάθαρα: Αν η Τουρκία μετατρέψει τη γεωγραφία σε μοχλό πίεσης, η Ευρώπη θα δρομολογήσει γύρω από την Τουρκία. Αν η Τουρκία θέτει όρους στη διέλευση, η Ευρώπη θα θέτει όρους στις επενδύσεις. Αν η Τουρκία επιμένει να είναι θυρωρός, η Ευρώπη θα χτίσει έναν χάρτη που αφήνει την πύλη πίσω της. Αυτή είναι η πραγματική απειλή για την Άγκυρα. Όχι η ρητορική. Η ασχετοσύνη. Μόλις η Ευρώπη ολοκληρώσει τον άλλο χάρτη, η Τουρκία δεν κάθεται πλέον στον διακόπτη. Κάθεται δίπλα στη διαδρομή. Και αυτό είναι το μέλλον που η Άγκυρα φοβάται περισσότερο.

VII. Το Νότιο Μέτωπο

Η ίδια λογική τρέχει νότια. Η Γάζα, η Ιουδαία και η Σαμάρεια, ο Λίβανος, οι Χούθι, το Ιράν και η Σομαλία δεν είναι μεμονωμένες κρίσεις. Είναι το νότιο σύστημα πίεσης. Στις 7 Οκτωβρίου, αυτό το σύστημα έπαψε να είναι θεωρητικό. Η 7η Οκτωβρίου ήταν η πιο θανατηφόρα μέρα για τους Εβραίους από το Ολοκαύτωμα. Δεν ήταν αντίσταση. Δεν ήταν μια επιχείρηση που έχασε τον έλεγχο. Ήταν μια σφαγή σχεδιασμένη να σπάσει μια κοινωνία. Η Ελλάδα και η Κύπρος κατανοούν αυτή τη γλώσσα. Η Επιχείρηση Απίλα παρουσιάστηκε από την Τουρκία ως ειρήνη. Η Κύπρος βίωσε εισβολή, εκτοπισμό, κατοχή και τη μετατροπή της βίας σε πολιτικό γεγονός. Η 7η Οκτωβρίου δεν ήταν ο Απίλας. Αλλά η μέθοδος αντηχεί: σοκ πρώτα, αφήγημα δεύτερο, γεγονότα επί του εδάφους τρίτο, μετά ζητείται από τον κόσμο να διαχειριστεί την πληγή αντί να αναστρέψει το έγκλημα.

Το Ισραήλ δεν θα το κάνει αυτό. Δεν θα διαχειριστεί την 7η Οκτωβρίου. Δεν θα κανονικοποιήσει την 7η Οκτωβρίου. Δεν θα επιτρέψει στην 7η Οκτωβρίου να γίνει το εναρκτήριο κεφάλαιο μιας νέας περιφερειακής τάξης. Η κατηγορία που εκτοξεύεται τώρα κατά του Ισραήλ είναι η γενοκτονία. Όταν χρησιμοποιείται για να σβήσει τη διαφορά μεταξύ ενός κράτους που υπερασπίζεται αμάχους και μιας ένοπλης οργάνωσης που κρύβεται πίσω από αυτούς, αυτή η λέξη δεν είναι ανάλυση. Είναι πυρομαχικά. Τα δεινά της Γάζας είναι πραγματικά. Αλλά η ηθική λογική του πολέμου δεν πρέπει να αντιστραφεί. Ο IDF δεν τοποθετεί αίθουσες διοίκησης μέσα σε νοσοκομεία. Η Χαμάς το κάνει. Ο IDF δεν αποθηκεύει όπλα σε σχολεία. Η Χαμάς το κάνει. Ο IDF δεν εκτοξεύει ρουκέτες από προσφυγικούς καταυλισμούς και στη συνέχεια αποκαλεί την απάντηση απόδειξη θυματοποίησης. Η Χαμάς το κάνει. Το Ισραήλ μάχεται πίσω από τους στρατιώτες του για να προστατεύσει τους πολίτες του. Η Χαμάς μάχεται πίσω από τους πολίτες της για να προστατεύσει τους διοικητές της. Μετά περιμένει τις εικόνες. Επειδή οι εικόνες είναι μέρος του σχεδίου.

Το Ιράν το καταλαβαίνει αυτό. Η Τουρκία το καταλαβαίνει αυτό. Το Κατάρ το καταλαβαίνει αυτό. Η Χαμάς επιβιώνει όχι μόνο μέσω τούνελ στη Γάζα. Επιβιώνει μέσω εξωτερικών σωσιβίων. Τεχεράνη. Ντόχα. Άγκυρα. Το Ισραήλ δεν θα αποδεχτεί μια ανοικοδόμηση της Γάζας που ξαναχτίζει αυτά τα σωσίβια. Η Τουρκία και το Κατάρ δεν μπορούν να είναι κεντρικοί δρώντες στην ανοικοδόμηση της Γάζας εάν τα συστήματά τους συντήρησαν τη μηχανή που κατέστρεψε τη Γάζα. Δεν ξαναχτίζεις ένα καμένο σπίτι προσκαλώντας τον εμπρηστή να διαχειριστεί την ασφάλεια. Η Γάζα πρέπει να ανοικοδομηθεί. Αλλά όχι μέσω των καναλιών που έτρεφαν τη

Χαμάς. Μια ανοικοδομημένη Χαμάς δεν είναι παλαιστινιακή ανάκαμψη. Είναι η επόμενη 7η Οκτωβρίου. Και το Ισραήλ δεν θα χρηματοδοτήσει το δικό του επόμενο τραύμα. Ένας νέος κανόνας έχει ήδη επιδειχθεί. Η Τεχεράνη δεν είχε ασυλία. Η Ντόχα δεν είχε ασυλία. Το πλήγμα στο Κατάρ απέδειξε ότι η απόσταση, ο πλούτος και η γλώσσα της διαμεσολάβησης δεν προστατεύουν αυτόματα έναν κόμβο διοίκησης της Χαμάς. Αυτό το μάθημα θα ταξιδέψει. Η Άγκυρα θα πρέπει να ακούσει προσεκτικά. Το Άρθρο 5 δεν γράφτηκε για να προστατεύει αρχηγεία τρομοκρατών. Το NATO δεν δημιουργήθηκε για να μπορεί ένα μέλος να φιλοξενεί, να χρηματοδοτεί, να στεγάζει ή να επιτρέπει την αρχιτεκτονική διοίκησης μιας ομάδας που σφάζει αμάχους, και στη συνέχεια να απαιτεί την προστασία της συμμαχίας όταν αυτή η αρχιτεκτονική εκτίθεται. Αν οι δομές διοίκησης της Χαμάς στην Κωνσταντινούπολη παραμείνουν μέρος της αλυσίδας απειλών, το ερώτημα δεν θα είναι αν η Τουρκία είναι μέλος του NATO. Το ερώτημα θα είναι τι επέτρεψε η Τουρκία να γίνει το έδαφός της. Λειτουργία πριν από την ετικέτα. Συμπεριφορά πριν από το καθεστώς. Ευθύνη πριν από την ασυλία.

Η Δυτική Όχθη δεν είναι η Γάζα εν αναμονή. Το Ισραήλ δεν ακύρωσε το Όσλο. Δεν προσάρτησε την Ιουδαία και τη Σαμάρεια. Δεν κήρυξε κάθε παλαιστινιακό ορίζοντα νεκρό. Το κράτος γνωρίζει τη βαθύτερη αλήθεια: το Ισραήλ δεν μπορεί να παραμείνει και δημοκρατικό και εβραϊκό αν απορροφήσει εκατομμύρια Παλαιστίνιους χωρίς διαχωρισμό. Δεν χρειάζεται να παντρευτεί τους Παλαιστίνιους. Πρέπει να τους χωρίσει με ασφάλεια. Ένα παλαιστινιακό κράτος δίπλα στο Ισραήλ δεν είναι νεκρό. Αλλά δεν μπορεί να γεννηθεί ως ιρανική, τουρκική, καταριανή ή πλατφόρμα της Χαμάς στα σύνορα του Ισραήλ. Πρέπει να αποστρατιωτικοποιηθεί. Θεσμοί, όχι πολιτοφυλακές. Προϋπολογισμοί, όχι τούνελ. Αστυνομία, όχι ταξιαρχίες τρόμου. Και το Ισραήλ δεν θα ανταλλάξει την ασφάλεια με μια σημαία.

Η Άγκυρα λέει ότι υποστηρίζει τους Παλαιστίνιους. Στην πράξη, υποστηρίζει τις δυνάμεις που εμποδίζουν τους Παλαιστίνιους να αποκτήσουν ποτέ κράτος. Αν υπάρχει ειρήνη, η Άγκυρα χάνει τη χρησιμότητά της. Αυτό δεν είναι υπέρ των Παλαιστινίων. Είναι κατά των Παλαιστινίων στο αποτέλεσμα. Ο Λίβανος δεν είναι η Χεζμπολάχ. Ο Λίβανος είναι μια χώρα που κρατείται όμηρος από τη Χεζμπολάχ. Το Ισραήλ και ο Λίβανος δεν είναι φυσικοί εχθροί. Υπέγραψαν μια συμφωνία το 1983. Πάγωσε υπό τη συριακή πίεση. Η ειρήνη μεταξύ Ισραήλ και Λιβάνου δεν είναι φαντασίωση. Είναι ένας διακοπείς φάκελος. Το εμπόδιο δεν ήταν ποτέ η γεωγραφία. Ήταν ο εξωτερικός έλεγχος. Τότε η Συρία. Μετά το Ιράν. Τώρα η Τουρκία θέλει μια θέση στο ίδιο τραπέζι. Η Χεζμπολάχ δεν είναι πλέον μόνο ένας ιρανικός βραχίονας. Γίνεται χρήσιμη στην τουρκική περίμετρο: κατά του Ισραήλ, κατά της Κύπρου, κατά οποιασδήποτε μεσογειακής τάξης που παρακάμπτει την τουρκική άδεια. Το Ισραήλ το βλέπει αυτό. Το χαρτογραφεί. Και δεν θα αντιμετωπίσει την ανάκαμψη της Χεζμπολάχ ως εσωτερική λιβανέζικη υπόθεση.

Όσον αφορά το Ιράν, το Ισραήλ και οι Ηνωμένες Πολιτείες μοιράζονται σημαντικά συμφέροντα. Αλλά δεν είναι ταυτόσημα. Η Ουάσιγκτον μπορεί να κηρύξει μια φάση λήξασα. Το Ισραήλ δεν μπορεί. Αν το Ιράν διατηρήσει εμπλουτισμένο ουράνιο, βαλλιστική ικανότητα και χρηματοδότηση πληρεξουσίων, ο φάκελος δεν έχει κλείσει. Αν το καθεστώς επιβιώσει και ονομάσει την επιβίωση νίκη, το Ισραήλ δεν θα μπερδέψει την αμερικανική γλώσσα με την ισραηλινή ασφάλεια. Ένα ασθενέστερο Ιράν εξακολουθεί να είναι επικίνδυνο. Ένα διαπραγματευόμενο Ιράν εξακολουθεί να είναι επικίνδυνο εάν η αρχιτεκτονική παραμένει. Το Ισραήλ έχει σχέδια για την επόμενη μέρα που η Αμερική θα προχωρήσει. Τα σοβαρά κράτη προετοιμάζονται για την ημέρα που οι σύμμαχοι φεύγουν από το δωμάτιο. Η Τουρκία χρειάζεται το Ιράν πληγωμένο, αλλά όχι εξαφανισμένο. Ένα αποδυναμωμένο Ιράν κρατά το Ισραήλ απασχολημένο, την Ευρώπη διχασμένη και τον χάρτη των πληρεξουσίων ζωντανό. Η Άγκυρα δεν χρειάζεται το Ιράν να κερδίσει. Χρειάζεται το Ιράν να παραμείνει.

Το πρόβλημα των Χούθι έχει δύο διευθύνσεις. Τεχεράνη. Και Άγκυρα. Το θέμα δεν είναι η διοίκηση. Είναι η σύγκλιση. Η διατάραξη από τους Χούθι εξυπηρετεί την τουρκική στρατηγική. Όταν η Ερυθρά Θάλασσα γίνεται μη ασφαλής, το Σουέζ εξασθενεί. Όταν το Σουέζ εξασθενεί, η Αίγυπτος αιμορραγεί. Όταν οι θαλάσσιες διαδρομές γίνονται ακριβές, οι χερσαίες εναλλακτικές γίνονται ελκυστικές. Ο Μέσος Διάδρομος γίνεται πιο πολύτιμος. Έτσι η βία των πληρεξουσίων

γίνεται πολιτική διαδρόμων. Οι Χούθι πυροβολούν από την Υεμένη. Αλλά το κέρδος καταγράφεται και αλλού. Η Σομαλία δεν είναι μακρινή. Είναι έξω από το δυτικό οπτικό πεδίο. Η Τουρκία έχει χτίσει εκεί ένα από τα μεγαλύτερα στρατιωτικά της αποτυπώματα στο εξωτερικό: εκπαίδευση, λιμάνια, drones, ναυτική πρόσβαση και μελλοντικές δοκιμές πυραύλων και διαστήματος στον Ινδικό Ωκεανό. Η στρατηγική δεν κρίνει με ετικέτες. Κρίνει με τη λειτουργία. Ένα στρατιωτικό αποτύπωμα κοντά στην Ερυθρά Θάλασσα και τον Ινδικό Ωκεανό δεν είναι τοπικό. Για το Ισραήλ, η Σομαλία ανήκει στον ίδιο επιχειρησιακό ορίζοντα με την Υεμένη. Και το Ισραήλ έχει ήδη δείξει ότι η Υεμένη είναι εντός του ορίζοντά του. Αυτό δεν είναι απειλή. Είναι γεωγραφία. Η Άγκυρα δεν πρέπει να μπερδεύει τη δυτική απροσεξία με το στρατηγικό σκοτάδι. Αυτό που χτίζεται στη Σομαλία θα παρακολουθείται. Αυτό που δοκιμάζεται εκεί θα χαρτογραφηθεί. Το Ισραήλ δεν θα επιτρέψει σε αυτόν τον χάρτη να ωριμάσει αθόρυβα. Η ασάφεια δεν θα γίνει ασυλία. Η εποχή στην οποία τα αρχηγεία τρομοκρατών, οι διάδρομοι πληρεξουσίων, οι πολιτικές ασπίδες, η θαλάσσια διατάραξη και οι μακρινές βάσεις μπορούσαν να κρυφτούν πίσω από τη διπλωματική γλώσσα τελειώνει. Ο χάρτης έχει γίνει ορατός. Και μόλις γίνει ορατός, θα υπάρξει δράση πάνω σε αυτόν.

VIII. Όχι Πια Προστάτες: Έλεγχος, Όχι Τίτλος

Τώρα στις Ηνωμένες Πολιτείες. Η Αμερική παραμένει απαραίτητη. Αλλά το απαραίτητο δεν είναι θεμέλιο. Η ισχύς παραμένει. Η συνέχεια όχι. Ο Ντόναλντ Τραμπ δεν δημιούργησε αυτή την πραγματικότητα. Την έκανε αδύνατο να αγνοηθεί. Αφαίρεσε την ψευδαίσθηση που πολλοί σύμμαχοι προτιμούσαν να διατηρήσουν: ότι η αμερικανική ισχύς θα έφτανε πάντα με την ίδια μορφή, με την ίδια ταχύτητα, για τους ίδιους λόγους. Δεν θα συμβεί. Το μάθημα για την Ευρώπη, το Ισραήλ, την Ελλάδα και την Κύπρο είναι βάνουσο: οι Ηνωμένες Πολιτείες μπορούν να κατανοήσουν την απειλή σας και παρ' όλα αυτά να την συντηρήσουν. Μπορούν να γνωρίζουν τι κάνει η Τουρκία και παρ' όλα αυτά να αποκαλούν την Άγκυρα χρήσιμη. Μπορούν να δουν την πίεση στην Ελλάδα και την Κύπρο και παρ' όλα αυτά να αντιμετωπίζουν τον Ερντογάν ως κανάλι. Μπορούν να ακούν τις προειδοποιήσεις του Ισραήλ και παρ' όλα αυτά να αναζητούν μια συμφωνία.

Η Ουάσιγκτον συχνά εκτιμά την πρόσβαση περισσότερο από την ευθυγράμμιση. Η Ινδία το έμαθε αυτό με το Πακιστάν. Η Ουάσιγκτον γνώριζε τους πληρεξουσικούς και το διπλό παιχνίδι. Επέστρεψε παρ' όλα αυτά. Η χρησιμότητα έγινε ασυλία. Η Άγκυρα κατανοεί το προηγούμενο. Κάνε τον εαυτό σου αρκετά χρήσιμο, και η αντίφαση γίνεται πολιτική. Η Τουρκία το εφαρμόζει αυτό μέσα στο NATO. Αγοράζει ρωσικά συστήματα και ζητά δυτικά αεροσκάφη. Πιέζει την Ελλάδα και μιλά για συμμαχία. Κατέχει ευρωπαϊκό έδαφος και μιλά για ασφάλεια. Φιλοξενεί τη Χαμάς και προσφέρει διαμεσολάβηση. Συνεργάζεται με τη Ρωσία και ζητά την αμερικανική εμπιστοσύνη. Απειλεί το Ισραήλ και πουλάει τον εαυτό της ως απαραίτητη. Αυτό δεν είναι διπλωματία. Είναι μοχλός πίεσης.

Υπό τον Τραμπ, ο μοχλός πίεσης γίνεται δόγμα. Η στρατηγική γίνεται προσωπική χημεία. Η ασφάλεια γίνεται μια υπόσχεση. Μια κόκκινη γραμμή γίνεται μια συζήτηση. Μια απειλή γίνεται κάτι που διαχειρίζεται το ένστικτο. Έτσι δεν επιβιώνουν τα σοβαρά κράτη. Ο φάκελος της Τουρκίας του Τραμπ δεν είναι μια υποσημείωση. Είναι μια προειδοποίηση για το τι συμβαίνει όταν ο ιδιωτικός μοχλός πίεσης, το θέατρο και η κρατική ισχύς αρχίζουν να θολώνουν. Η Άγκυρα κατανοεί αυτόν τον κόσμο. Ξέρει πώς να τον κολακεύει. Ξέρει πώς να πουλάει χρησιμότητα. Ξέρει πώς να μετατρέπει τον εαυτό της από πρόβλημα σε κανάλι. Και όταν η Ουάσιγκτον αντιμετωπίζει έναν επικίνδυνο δρώντα ως χρήσιμο, οι σύμμαχοι πληρώνουν το τίμημα.

Γι' αυτό η Ανατολική Μεσόγειος δεν μπορεί να ζησει υπό ένα μοντέλο προστασίας. Το Ισραήλ, η Ελλάδα και η Κύπρος πρέπει να συνεργαστούν με την Ουάσιγκτον. Δεν πρέπει να περιμένουν την Ουάσιγκτον. Πρέπει να εκτιμούν τη συμμαχία. Δεν πρέπει να την μπερδεύουν με ασφάλεια.

Σε κρίση, η Ουάσιγκτον μπορεί να βοηθήσει. Μπορεί επίσης να διστάσει, να παζαρέψει, να διχαστεί εσωτερικά, να περιμένει το Κογκρέσο ή να ακολουθήσει το ένστικτο ενός προέδρου. Αυτό δεν είναι προδοσία. Είναι πραγματικότητα. Και η στρατηγική αρχίζει εκεί όπου τελειώνει το συναίσθημα.

Εδώ είναι που η Λισαβόνα έχει σημασία. Το Άρθρο 42.7 δεν είναι ακαδημαϊκό. Είναι η απάντηση της Ευρώπης στο πρόβλημα που το NATO δεν μπορεί να λύσει καθαρά: την πίεση μέσα από το NATO. Η Τουρκία γνωρίζει ότι το Άρθρο 5 δημιουργεί ασάφεια όταν ο δρώντας της πίεσης είναι σύμμαχος. Το Άρθρο 4 δημιουργεί διαβούλευση. Η διαβούλευση δημιουργεί χρόνο. Και η Τουρκία ξέρει πώς να χρησιμοποιεί τον χρόνο. Η Λισαβόνα είναι διαφορετική. Η Τουρκία δεν μπορεί να θέσει βέτο στη Λισαβόνα. Η Κύπρος είναι μέσα στην Ένωση. Η Ελλάδα είναι μέσα στην Ένωση. Η κυριαρχία τους δεν είναι ένας εξωτερικός φάκελος. Είναι ευρωπαϊκό έδαφος. Αν η Ευρώπη δεν μπορεί να υπερασπιστεί την Κύπρο, να ασφαλίσει τον ελληνικό εναέριο και θαλάσσιο χώρο, να προστατεύσει τις υποδομές που συνδέουν το Ισραήλ, την Κύπρο και την Ελλάδα, ή να απαντήσει στον εξαναγκασμό ενός μέλους του NATO, τότε η Ευρώπη δεν έχει στρατηγική αυτονομία. Έχει λεξιλόγιο.

Η Ανατολική Μεσόγειος δεν χρειάζεται προστάτη. Χρειάζεται ένα κέντρο. Το Ισραήλ, η Ελλάδα και η Κύπρος μπορούν να είναι αυτό το κέντρο: ικανοί να συνεργαστούν με την Ουάσιγκτον χωρίς να περιμένουν την Ουάσιγκτον, ικανοί να τραβήξουν την Ευρώπη στην πραγματικότητα, ικανοί να πουν στην Άγκυρα ότι το παλιό παιχνίδι τελιώνει. Το θεμέλιο πρέπει να χτιστεί εδώ. Στην Αθήνα. Στη Λευκωσία. Στην Ιερουσαλήμ. Με την Ευρώπη, όχι αντί της Ευρώπης. Με την Αμερική, όχι κάτω από την Αμερική. Αυτό είναι το δόγμα. Όχι πια προστάτες. Όχι πια στρατηγική εξωτερική ανάθεση. Όχι πια επιβίωση με άδεια.

Το βαθύτερο ερώτημα είναι ο έλεγχος, όχι ο τίτλος. Μια σημαία δεν είναι έλεγχος. Μια συνθήκη δεν είναι έλεγχος. Μια διακήρυξη δεν είναι έλεγχος. Έλεγχος είναι το ποιος λειτουργεί τη βάση, ασφαλίζει το καλώδιο, φυλάει τον διάδρομο προσγείωσης, κατέχει τα δεδομένα και δημιουργεί εξάρτηση. Η Γροιλανδία είναι η βόρεια δοκιμασία. Η Κύπρος είναι η προειδοποίηση. Η Γαλλική Γουιάνα είναι ο επόμενος φάκελος. Η Ευρώπη πρέπει να προστατευτεί όχι μόνο από εχθρούς που παραβιάζουν την κυριαρχία, αλλά από φίλους που μαθαίνουν πώς να την τιμολογούν. Αν η Ευρώπη δεν μπορεί να διακρίνει τη συνεργασία από τη μετατροπή, θα χάσει τον έλεγχο ενώ εξακολουθεί να κατέχει τον τίτλο. Η κυριαρχία επιβιώνει μόνο όταν ασκείται. Αν η Ευρώπη βαθμολογεί την κυριαρχία με βάση τη γεωγραφία, οι άλλοι θα τη βαθμολογούν με βάση την ευκαιρία.

ΙΧ. Επιχειρησιακή Ευρώπη: Ο Χάρτης Δεν Θα Αλλάξει

Τώρα στην Ευρώπη. Η Ευρώπη έχει σημασία για το Ισραήλ όχι ως συναίσθημα, αλλά ως δομή. Η Ευρώπη είναι αγορά, ρύθμιση, διπλωματία, βιομηχανία, πολιτισμός και, όλο και περισσότερο, ασφάλεια. Η Ευρώπη δεν είναι αδύναμη. Είναι μη συναρμολογημένη. Ισχύς χωρίς αντανakλαστικό. Θεσμοί χωρίς ρυθμό. Νόμος χωρίς επιβολή. Γεωγραφία χωρίς διοίκηση. Η Μόσχα το καταλαβαίνει αυτό. Η Άγκυρα το καταλαβαίνει αυτό. Η Τεχεράνη το καταλαβαίνει αυτό. Το Πεκίνο το καταλαβαίνει αυτό. Κατά καιρούς, η Ουάσιγκτον το καταλαβαίνει πολύ καλά. Η απάντηση δεν είναι μια άλλη ομιλία για τη στρατηγική αυτονομία. Αυτή η φράση έχει γίνει πολύ συχνά μια κομψή καθυστέρηση. Η απάντηση είναι η επιχειρησιακή κυριαρχία. Κυριαρχία που κινείται. Κυριαρχία που επιβάλλει. Κυριαρχία που προστατεύει αυτό που διεκδικεί. Στην Ανατολική Μεσόγειο, αυτό γίνεται τρεις υποχρεώσεις.

Πρώτον: αξιολόγηση και προειδοποίηση. Ένας μόνιμος πυρήνας αξιολόγησης Ελλάδας-Κύπρου-Ισραήλ επικεντρωμένος στην τουρκική περίμετρο. Όχι ένα συνέδριο. Ένας μηχανισμός. Ένα τραπέζι. Μια εικόνα. Μια αξιολόγηση. Πρέπει να παρακολουθεί θαλάσσιους δείκτες, αεροπορική στάση, αναπτύξεις drone, ενεργειακές διαδρομές, νομικές κινήσεις, λιμενική δραστηριότητα και επιχειρήσεις πληροφοριών. Πρέπει να χτίσει προειδοποίηση πριν από τον

αντίκτυπο. Όχι μόνο ραντάρ. Πολιτική προειδοποίηση. Τι κινήθηκε στη βόρεια Κύπρο; Τι άλλαξε στη Λιβύη; Τι υπογράφηκε στη Σομαλία; Τι μετατοπίστηκε στον Βόσπορο; Ποια αεροσκάφη κινήθηκαν; Ποιο αφήγημα σπάρθηκε; Η σύγχρονη προειδοποίηση δεν αφορά μόνο τους πυραύλους. Αφορά την πρόθεση πριν από τον αντίκτυπο.

Δεύτερον: άμυνα και επιβολή. Η Κύπρος πρέπει να γίνει ένας ευρωπαϊκός φάκελος ασφαλείας. Εάν η Κύπρος είναι έδαφος της ΕΕ, η άμυνά της, τα λιμάνια, ο εναέριος χώρος, οι βάσεις, οι υποδομές και η ανθεκτικότητά της πρέπει να εισέλθουν στον ευρωπαϊκό σχεδιασμό. Όχι μετά την κρίση. Πριν από την κρίση. Η Ευρώπη χρειάζεται μια μεσογειακή αρχιτεκτονική αεράμυνας και πυραυλικής άμυνας. Το πυραυλικό πρόβλημα δεν είναι μόνο ανατολικό. Είναι νότιο. Τα ιρανικά συστήματα, οι τουρκικές πυραυλικές φιλοδοξίες, τα drones, οι πύραυλοι κρουζ και τα οπλοστάσια πληρεξουσίων δεν σέβονται τις ευρωπαϊκές κατηγορίες. Μια συστοιχία δεν είναι ασπίδα. Η προμήθεια δεν είναι αρχιτεκτονική. Αρχιτεκτονική σημαίνει ενοποίηση, διοίκηση, εφοδιαστική, κανόνες εμπλοκής και πολιτική άδεια πριν από την πρώτη εκτόξευση.

Η Ευρώπη χρειάζεται επίσης επιβολή: χαρτογράφηση, κυρώσεις, συμμόρφωση, οικονομικά κανάλια, δίκτυα εφοδιαστικής, ξέπλυμα ενέργειας, διευκόλυνση πληρεξουσίων, ροές διπλής χρήσης, αεροπορία, λιμενικές υπηρεσίες και ασφάλιση. Εάν η Ευρώπη μπορεί να παρακολουθήσει τη ρωσική διαφυγή μέσω της Αρκτικής και της Κεντρικής Ασίας, μπορεί να παρακολουθήσει και τις νότιες διαδρομές. Τρίτον: ενέργεια, συνδεσιμότητα και Ισραήλ. Οι αγωγοί, οι ηλεκτρικές διασυνδέσεις, τα καλώδια δεδομένων, τα λιμάνια και οι τερματικοί σταθμοί LNG δεν είναι έργα ανάπτυξης. Είναι συστήματα κατά του εξαναγκασμού. Αποφασίζουν εάν η Ευρώπη μπορεί να κινηθεί χωρίς να ζητήσει άδεια.

Και εδώ το Ισραήλ εισέρχεται στο ευρωπαϊκό ερώτημα. Όχι ως εξαίρεση. Όχι ως ηθικός φάκελος. Όχι ως εξωτερικό πρόβλημα. Το Ισραήλ βρίσκεται ήδη μέσα στο λειτουργικό σύστημα της Ευρώπης: εμπόριο, ρύθμιση, αεροπορία, έρευνα, κυβερνοχώρος, ενέργεια, πληροφορίες, πρότυπα, υποδομές, τεχνολογία, πολιτική άμυνα και πυραυλική άμυνα. Αυτά δεν είναι σύμβολα. Είναι νευρικές απολήξεις. Το ταμπού δεν είναι η ιδιότητα του μέλους. Το ταμπού είναι η παραδοχή της εξάρτησης. Η Ευρώπη συχνά θέλει την ισραηλινή ικανότητα χωρίς την ισραηλινή ενοποίηση. Το Ισραήλ συχνά θέλει ευρωπαϊκή πρόσβαση ενώ αντιμετωπίζει την Ευρώπη ως ενόχληση. Και οι δύο θέσεις είναι ξεπερασμένες.

Η Ευρώπη δεν μπορεί να ζητά από το Ισραήλ πληροφορίες, τεχνολογία, ανθεκτικότητα, ενεργειακές επιλογές, κυβερνο-ικανότητα, αμυντική καινοτομία και επιχειρησιακή εμπειρία, ενώ προσποιείται ότι το Ισραήλ είναι μόνο ένα κανονιστικό πρόβλημα που πρέπει να διαχειριστεί από τις Βρυξέλλες. Και το Ισραήλ δεν μπορεί να απορρίπτει την Ευρώπη ως διαλέξεις, ενώ εξαρτάται από τις αγορές της, τα πρότυπα, τις ερευνητικές πλατφόρμες, τη ρύθμιση, την πρόσβαση στην αεροπορία και το διπλωματικό της βάρος. Αυτό δεν είναι στρατηγική. Είναι ανωριμότητα. Το Ισραήλ δεν είναι έξω από το σύστημα της Ευρώπης. Πολιτιστικά, οικονομικά, τεχνολογικά και στρατηγικά, είναι ήδη συνδεδεμένο. Το ερώτημα είναι αν η Ευρώπη είναι αρκετά στρατηγική ώστε να συμπεριλάβει αυτό από το οποίο ήδη εξαρτάται.

Η πλήρης ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να είναι μακρινή. Ωραία. Αλλά ο ορίζοντας πρέπει να υπάρχει. Επειδή οι ορίζοντες διαμορφώνουν τον σχεδιασμό. Μια στρατηγική Ευρώπη πρέπει να σταματήσει να ρωτά μόνο πού τελειώνει η Ευρώπη. Πρέπει να ρωτά πού αρχίζει η ευρωπαϊκή ασφάλεια. Στη Βαλτική; Ναι. Στην Αρκτική; Ναι. Στη Μαύρη Θάλασσα; Ναι. Στην Ανατολική Μεσόγειο; Πρέπει. Και αν η ευρωπαϊκή ασφάλεια αρχίζει εκεί, το Ισραήλ είναι μέρος του μετώπου.

Η ενέργεια από το Λεβάντε, τα καλώδια μέσω της Μεσογείου, οι πυραυλικές απειλές από το νότο και την ανατολή, τα ιρανικά δίκτυα, η τουρκική πίεση, ο ρωσικός μοχλός πίεσης, η Χαμάς, η Χεζμπολάχ, η διατάραξη στην Ερυθρά Θάλασσα, ο κυβερνοπόλεμος, οι μεταναστευτικές διαδρομές, το οργανωμένο έγκλημα και η εχθρική χρηματοδότηση δεν είναι μόνο ισραηλινοί φάκελοι. Είναι ευρωπαϊκά σημεία έκθεσης. Η Επιχειρησιακή Ευρώπη δεν θα χτιστεί στη γλώσσα των Βρυξελλών. Θα χτιστεί μέσω διαδρόμων, βάσεων, καλωδίων, αεράμυνας, πληροφοριών, επιβολής και εταιρών που ζουν ήδη στην πρώτη γραμμή. Η Ευρώπη γίνεται

σοβαρή όχι όταν διακηρύσσει την κυριαρχία. Αλλά όταν μπορεί να τη λειτουργήσει. Γι' αυτό ο φάκελος του Ισραήλ δεν πρέπει πλέον να είναι ταμπού. Πρέπει να ανοιχτεί. Όχι επειδή είναι εύκολο. Επειδή ο χάρτης έχει ήδη αλλάξει.

Θα τελειώσω με τη δημοκρατία του Ισραήλ. Το Ισραήλ είναι θορυβώδες. Πληγωμένο. Ανήσυχο. Διαμαρτύρεται, ερευνά, ψηφίζει, λογομαχεί, και εξακολουθεί να στέλνει τους γιους και τις κόρες του να υπερασπιστούν το κράτος. Φέτος, το Ισραήλ είναι προγραμματισμένο να πάει σε εκλογές. Μέχρι τον Οκτώβριο, μπορεί να έχει μια νέα κυβέρνηση, έναν νέο πρωθυπουργό, έναν νέο συνασπισμό, έναν νέο τόνο. Αλλά όχι έναν νέο χάρτη. Το Ιράν θα παραμείνει. Η Χεζμπολάχ θα παραμείνει. Η Χαμάς θα προσπαθήσει να επιβιώσει. Οι Χούθι θα απειλήσουν τη θάλασσα. Η Τουρκία θα συνεχίσει να χτίζει την περίμετρό της. Το Άκκουγιου θα εξακολουθεί να κάθεται στη μεσογειακή ακτή. Η Βόρεια Κύπρος θα εξακολουθεί να είναι κατεχόμενη. Ο Βόσπορος θα εξακολουθεί να θέτει όρους πρόσβασης. Η γραμμή της Λιβύης θα εξακολουθεί να προσπαθεί να μετατρέψει τη φαντασία σε γεγονός. Και η Ελλάδα, η Κύπρος και το Ισραήλ θα εξακολουθούν να μοιράζονται την ίδια στρατηγική θάλασσα.

Μην μπερδεύετε το επιχείρημα του Ισραήλ με αδυναμία. Μην μπερδεύετε τις εκλογές με σύγχυση. Μην μπερδεύετε τη δημοκρατία με παρασυρμό. Οι κυβερνήσεις αλλάζουν. Η γεωγραφία όχι. Οι συνασπισμοί αλλάζουν. Οι απειλές όχι. Το καθήκον παραμένει: να αποτραπεί μια άλλη 7η Οκτωβρίου, να σταματήσει η πυρηνική και πληρεξούσια αρχιτεκτονική του Ιράν, να εμποδιστούν η Χαμάς και η Χεζμπολάχ από το να ξαναχτίσουν δικαίωμα βέτο, και να σταθούμε δίπλα στην Ελλάδα και την Κύπρο ενάντια στον εξαναγκασμό.

Η Ελλάδα έδωσε στην Ευρώπη μία από τις μεγαλύτερες στρατηγικές της λέξεις: Όχι. Αλλά το όχι δεν είναι μόνο άρνηση. Είναι αρχιτεκτονική. Ένα σοβαρό όχι απαιτεί αεράμυνα, θαλάσσιο έλεγχο, νομική επιβολή, ενεργειακή ανεξαρτησία, συμμαχική σαφήνεια, βιομηχανική ικανότητα και εθνικό ηθικό. Χωρίς αυτά, το όχι γίνεται μνήμη. Με αυτά, το όχι γίνεται πολιτική. Αυτό χρειάζεται η Ευρώπη τώρα. Όχι μια άλλη ομιλία για την ενότητα. Την ικανότητα να πει: αυτή η γραμμή κρατάει, αυτή η κυριαρχία είναι πραγματική, αυτή η κατοχή δεν μπορεί να κανονικοποιηθεί, αυτό το σημείο ασφυξίας δεν μπορεί να γίνει πολιτικό όπλο, αυτή η πώληση όπλων δεν μπορεί να υπονομεύσει την πειθαρχία της συμμαχίας, και αυτή η περιοχή δεν θα διοικείται από την ασάφεια.

Οι δημοκρατίες δεν είναι αδύναμες επειδή διαφωνούν. Είναι ισχυρές όταν η διαφωνία παράγει ακόμα απόφαση. Τα αυταρχικά κράτη φαίνονται ταχύτερα επειδή κρύβουν τη διαφωνία. Αποκαλούν την κατοχή ειρήνη. Την προπαγάνδα δημοσιογραφία. Την τρομοκρατία αντίσταση. Τον εξαναγκασμό κυριαρχία. Την ασάφεια διπλωματία. Αλλά η ψεύτικη γλώσσα συναντά τελικά τη σκληρή γεωγραφία. Και στην Ανατολική Μεσόγειο, αυτή η στιγμή έφτασε.

Η δημοκρατία πρέπει να είναι οπλισμένη με δομή. Χωρίς ισχύ, η δημοκρατία γίνεται σχολιασμός. Χωρίς δημοκρατία, η ισχύς γίνεται εξαναγκασμός. Το μέλλον ανήκει στα κράτη που μπορούν να κρατήσουν και τα δύο: ελευθερία και βία, νόμο και ετοιμότητα, κυριαρχία και συνέπεια. Αυτή είναι η Ανατολική Μεσόγειος που πρέπει να χτίσουμε. Όχι μια θάλασσα που διοικείται από εκβιασμούς. Όχι μια περιοχή που κυβερνάται από την ασάφεια. Όχι μια συμμαχία παραλυμένη από εκείνους που την εκμεταλλεύονται. Αλλά μια αρχιτεκτονική χτισμένη από κράτη που ξέρουν τι υπερασπίζονται.

Ο Ποσειδώνας δεν ηρεμεί επειδή γίνονται ομιλίες. Ηρεμεί όταν η ισορροπία αλλάζει. Και η ισορροπία αλλάζει όταν τα σοβαρά κράτη αποφασίζουν: αρκετά με την ασάφεια, αρκετά με την κατοχή, αρκετά με τους φανταστικούς χάρτες, αρκετά με τους εργαλειοποιημένους διαδρόμους, αρκετά με τα αρχηγεία τρόμου πίσω από διπλωματικές κουρτίνες, αρκετά με το να περιμένουμε κάποιον άλλον να τραβήξει τη γραμμή. Η γραμμή θα τραβηχτεί από εκείνους που ζουν εδώ. Των οποίων τα αεροσκάφη πετούν εδώ. Των οποίων τα πλοία πλέουν εδώ. Των οποίων τα καλώδια τρέχουν εδώ. Των οποίων οι πολίτες πληρώνουν το τίμημα όταν η στρατηγική αποτυγχάνει.

Η Ελλάδα δεν είναι η άκρη της Ευρώπης. Η Κύπρος δεν είναι η εξαίρεση της Ευρώπης. Το Ισραήλ δεν είναι έξω από την πραγματικότητα ασφαλείας της Ευρώπης. Μαζί, είναι η

νοτιοανατολική δοκιμασία της ευρωπαϊκής ιδέας. Εάν η Ευρώπη κρατήσει εδώ, μπορεί να κρατήσει και αλλού. Εάν η Ευρώπη διστάσει εδώ, το μάθημα θα ταξιδέψει. Η καταιγίδα δεν έρχεται. Είναι ήδη εδώ. Το ερώτημα είναι αν θα μπορούμε σε αυτήν ως παρατηρητές ή ως αρχιτέκτονες.
Σας ευχαριστώ.